

Görgen Carlsson

F. 1949

Verksamhetsperiod på Ringhals: 1974 – 2012

Intervjuad: november 2012

”Man blir inte bättre än sin grupp och det gäller att vara tjänstvillig och ställa upp så kommer man långt. Vi har gjort det bästa av situationen”

Görgen Carlsson föddes i september 1949 i Björketorp där han växte upp och sedan har bott kvar hela livet. Görgens mamma och pappa var textilarbetare när han kom till världen. Senare jobbade pappan som anläggningsarbetare med pålning.

Pappan blev dock synskadad när Görgen var i tidiga tonåren, och med tiden dessvärre helt blind och därför förtidspensionerad.

– När jag gått ut den 7-åriga folkskolan fanns det en 6 månaders fortsättningsskola här på landet där vi bodde. Det bara att fråga om ett arbete efter att man var klar, och sedan var det bara att börja nästa måndag, berättar Görgen.

Efter skolan började Görgen att jobba på Bröderna Karlssons Byggnadsindustri i Horred som lärling där han rensade spik. Efter det följde en tid som lindare av elektriska motorer i Kinna. Men då Görgen alltid har haft ont i ryggen och det var ett ganska tungt jobb uppmanade hans bröder honom att söka in på en yrkesskola i Göteborg. Görgen som in, delvis för att han fick ett intyg av sin förra arbetsgivare och var duktig och läraktig.

När Görgen kom ut 1967 var det gyllene tider för TV-apparater. Det första färg-TV apparaterna kom ut vid den tiden.

– Vi lärde oss tekniken på skolan som var eftertraktad på marknaden, så jag jobbade extra på kvällarna på Malmis TV-service i Göteborg medan jag gick på skolan.

När Görgen gick ut skolan startade han eget, firman hette

Efter 38 år på Ringhals njuter Görgen Carlsson av pensionen

TV-tjänst i Björketorp. Tillsammans med en kompis höll han på med det ett antal år men gick sedan i konkurs. Då hade han bildat familj och då gällde det att få tag på ett annat jobb. Görgen började med att köra sopbil – man måste ju ha pengar till maten.

På ett bananskal in på Ringhals

Vid den tiden hade Görgen en kompis som jobbade på Ringhals och fick han tips om att ringa Torkel Sölve. Han letade upp numret, ringde och sa ”Hej, jag heter Görgen och söker jobb som instrumenttekniker”. ”Jaha”, sa Torkel, ”då har du ringt fel”. (Torkel Sölve var underhållschef på den tiden). ”Vänta lite”, sa han och Görgen hörde hur han kopplade vidare. Den han kopplade till var Göran Öjebrink för han var chef för instrument.

– Jag överhörde vad Torkel Sölve sa, ”Du Göran, - jag har en kille här som söker jobb, kan du ta hand om det”? Göran Öjebrink sa efteråt att han hade uppfattat det som att jag skulle ha jobb och sa sedan vidare att ”kan jag få ditt namn och telefonnummer så ringer jag sedan, för vi har inga jobb på gång nu”.

En vecka senare ringde Göran och frågade när jag kunde börja. ”Jag kommer när jag får”, svarade Görgen. ”Då kan du börja på måndag”, svarade Göran”. Så Görgen var aldrig på någon anställningsintervju när han anställdes som teknikerbiträde vid Statens Vattenfallsverk då var han 25 år.

Historien visar lite den tidens anda – det gick väldigt enkelt

till. Normalt sett skulle man ju ha lämnat in betyg och så vidare, men Görgen fick lämna in sina flera år efter. Han gavs förtroende och började jobba ihop med sådana som blev hans chefer.

Görgen började som teknikerbiträde och blev sedan efterhand tekniker, ingenjör och underhållsingenjör och så småningom blev han gruppchef över en egen grupp. Görgen har varit instrument trogen under hela sin tid på Ringhals.

– Jag har inte bytt arbete på instrument utan har blivit tillfrågad eller så har jag blivit ombedd att söka. Jag fick mitt första gruppchefsjobb runt 94-95 för en liten grupp som bara sysslade med telefrågor och data.

All utbildning, utöver grundutbildningen som han hade när han kom till Ringhals har han fått av Ringhals. Detta gäller även chefsutbildningar och Görgen tycker att det har varit väldigt bra. Sedan har Vattenfall stöttat Görgen väldigt mycket även privat. Han var t ex riktig storrökare och fick han hjälp med rökavvänjning. Detta lyckades för Görgen och det är ju inte det lättaste.

Hjälp med avvänjning

Görgen var även en storkonsument av alkohol. Han fick hjälp av Vattenfall som bekostade en avvänjningskur på Alefors behandlingshem i Alingsås. Detta var runt 1998, och sedan dess har Görgen avstått ifrån drickandet.

”En dag gick Görgen till jobbet och var i så dåligt skick att han åter bad om hjälp. Han gick till hälsocentralen, och de tog honom på allvar. Den sista gången Görgen var full var den 25 mars 1998”

– Så Vattenfall har fått valuta för den investeringen, säger Görgen.

Görgen har alltid talat öppet om sina alkoholproblem och säger att det är bland det bästa han har gjort - att vara helt öppen om sin situation.

– Jag har druckit ofantligt mycket, men aldrig på jobbet. Jag är alkoholist och tål otroliga mängder, läkarna tror knappt att det är sant. På det viset har jag fått diabetes också – den har jag supit mig till. Jag har inget annat att skylla på, säger han.

Görgen förstod att han nått vägs ände när han började få motoriska problem m.m. Han gick då till jobbet och bad om hjälp.

– Man trodde mig inte – ”du har väl inga problem med spriten, du som är så trevlig och social” och så vidare. ”Det har vi aldrig märkt” sa man. Och då kunde jag suppa ett par år till för jag gick ju därifrån och tyckte att det var nog inte så farligt, men till sist gick det ju inte.

Drickandet frestade på privatlivet:

– Frugan höll på att flytta härifrån, barnen och vännerna gillade det heller.

En dag gick Görgen till jobbet och var i så dåligt skick att han åter bad om hjälp. Han gick till hälsocentralen, och de tog honom på allvar den gången. Den sista gången Görgen var full var den 25 mars 1998.

Ett modigt tillkännagivande

Han blev skickad till Nordhemspolikliniken i Göteborg och träffade en alkoholläkare. Görgen var kvalificerad för vård och motiverad att sluta. Han fick förtur och kom till Alefors-hemmet direkt.

På den tiden var Görgen gruppleadare med många kontaktytor; montörer i blåkläder, folk med slips och kostym, och så vidare. Han bokade ett konferensrum för ett brådskan- de möte för 25 personer och kallade sina chefer, ledande montörer och kollegor. Görgen skulle in för att påbörja sin behandling kl. 12 nästa dag.

– En massa folk kom till det brådskan- de mötet. Jag sa: ”jag förstår om ni undrar varför detta brådskan- de möte är sammankallat, men det är så här att jag är alkoholist och jag ska läggas in på ett behandlingshem och kommer vara borta i sex veckor. Därefter ska jag gå i eftervård i ett år. Är det så att ni känner er besvikna eller tappat ert förtroende för mig, eller känner att jag har vilselett er så accepterar jag det, men är det så att ni vill att jag ska komma tillbaka och fortsätta att jobba ihop med er så gör jag det gärna - och jag ska göra allt vad jag kan”.

Alltsedan dess har Görgen aldrig behövt hymla om saken. Via Företagshälsovården har Görgen varit bollplank och ställt upp för andra med alkoholproblem.

”Jag kan inte göra en enda människa nykter här i världen men jag kan tala om hur jag har gjort för att bli nykter. Det kan jag bidra med, men den som inte vill själv den kan aldrig bli nykter”

Han har aldrig pratat om vilka det har gällt, men det är många som har varit hos honom. Han berättar att av dem som fick behandling på Alafors samtidigt som han själv är det knappt någon som har lyckats bli nykter. Han vet heller inte hur det kommer gå i längden för honom själv. Men

hittills har han klarat sig och det vill mycket till för att han ska börja igen för det är svårt att ta sig ur. Och han törs inte riskera något.

Görgen säger att han har haft ”otroligt mycket roligt med spriten”.

– Men det är ju väldigt farligt. Man blir personlighetsförändrad och det är ju inte bra. Jag har blivit respektfullt behandlad när vi har varit ute där det har förekommit sprit. Inga spefulla kommentarer när jag dricker isvatten. Jag har heller aldrig känt mig utpekad som en före detta alkoholist och har bara bra kamrater som stöttat mig.

Kamraterna har till och med frågat honom om de ska låta bli för att han inte ska tycka att det blir för jobbigt.

– I samhället förekommer ju spriten i många situationer och jag begär inte att alla andra ska ändra sig bara för att jag har haft en resa med den. De får göra som de vill och ta egna ställningstaganden.

Det var ingen som trodde att det skulle fungera – att ringa från en telefon i en bil!

Livet på Ringhals

Görgen började på Ringhals den 1 juni 1974 och det första jobbet var när man hade ”värmt på tvåan”. Ringhals 2 var det första blocket som gick igång på Ringhals då Ringhals 1 hade sina igångkörningsproblem. Görgen var tillsammans med Jörgen Lund inne i reaktorinneslutningen på tvåan den första gången som ”containment var varmkört”.

– Vi gick in utan andningsmasker och alla färger avgav en massa gaser i värmen som gjorde att ögonen rann och det stack i halsen och då tänkte jag – vad är detta för en arbetsplats? Det var en riktigt skarp lukt från alla färger som dunstade. Men sedan under resans gång så har ju alla lärt sig och skyddet blev bättre och bättre allteftersom.

– Jag började ju som instrumenttekniker och på den tiden gick det till så att de jobb som kom in sattes på vad som kallades T-kort (små lappar med flikar som stack ut på båda sidor överst på korten) som sattes upp på hylla med fack på väggen.

Vid ett tillfälle, då Görgen hade lagat TV fick han gå ner till televäxeln då det var ett fel på en telefon. Görgen hittade felet och fixade det. Det var ett större fel för det var en kabel som hade bränt i en kabelhärva i telefonväxeln. Efter det fick han varje telejobb som kom in – ”för du kan ju det här”. På det sättet kom Görgen helt in på telesidan, fast han egentligen var en ”vanlig” allround instrumenttekniker från början.

Kommunikation är viktigt och det har varit en väldig utveckling på den fronten. Den stora grejen var när mobiltelefonen kom. Då Görgen hade hela Ringhals som arbetsfält hade han en bestämd bil. I den fanns samma typ av telefon som linjegubbarna hade – de kallades Mobilradio 80. Det fanns en knapp på radion som det stod telefon på. Om man tryckte på

den hamnade man på en radiostation och där var det kopplat så att man kom ut på telefonnätet och så kunde man slå telefonnumret. Det var ingen som trodde att det skulle fungera – att ringa från en telefon i en bil! Sedan något år efteråt kom en mobiltelefon som var mer som en resväska än en telefon.

– Den vägde en 15 – 20 kilo och fanns i en väska så att man kunde ta den med sig hem för beredskapen. Alla sammankallande i beredskapen hade en sådan. Därefter följde en otrolig utveckling när det gäller mobiltelefoner som vi servade i många år och hade väldigt kul och träffade väldigt mycket folk på Ringhals på det viset. ”Alla kände apan” i den grupp som Görgen hörde till. Alla sade hej och man hälsade på alla.

Det har varit en tillgång i livet att Görgen har haft en positiv livssyn, glad och utåtriktad och han upplever själv, särskilt i samband med att han slutade fick han en feedback att han har varit en riktig serviceman.

– Man blir inte bättre än sin grupp och det gäller att vara tjänstvillig och ställa upp så kommer man långt. Vi har gjort det bästa av situationen, säger Görgen.

”En blandad fisk- och musikaffär”

Görgens jobb har varit väldigt stimulerande även om det har varit inom ett begränsat område. Görgen myntade ett uttryck en gång om vad de egentligen håller på med:

– ”En blandad fisk och musikaffär”. Det har handlat om allt från riktigt avancerade blockdatorer ner till det allra enklaste som till exempel att skotta snö i larmzoner – ett stort verksamhetsområde. Det har varit stimulerande och det har funnits plats för alla.

Görgen säger att han har inte varit älskad av alla som chef – det gäller att var så rättvis som möjligt, alla ska bedömas efter samma villkor och så vidare. Man får inte falla undan för varken arbetsgivaren eller de underställda. Görgen har inte strävat att bli chef men däremot har det varit stimulerande att vara det. Han säger att han inte har varit den bästa av chefer men inte heller den sämsta. De omdömen han fick i medarbetarundersökningar som chef har varit mycket bra och det är ju fint, ”för det visar ju att man inte har varit alldeles under isen”. När Görgen lämnade Ringhals som pensionär var han väldigt nöjd.

Minnesvärda händelser

Görgen har hundratals minnen från Ringhals. Han säger att det på byggtiden var det mycket mer ”hawaii” över det hela, men ju mer åren har gått har det blivit mer strikt, ordning och reda.

Ett par av de roligaste anekdoterna som Görgen drar sig till minnes var under kärnkraftsomröstningstiden 79/80 har etsats sig fast i minnet. Det första var när han var i Stockholm och var ute och dansade. Han dansade med en dam och pratet gick om – ”vad jobbar du med?” och så vidare. Görgen svarade att ”jag jobbar på ett kärnkraftverk” – och då vände damen på klacken från Görgen och gick rakt av dansgolvet.

– Det andra var när Stig ”Bölja” Strömdal skulle montera några kraftuttag på en stolpe utanför Ringhals under kärnkraftdemonstrationerna. Det var för att demonstranterna skulle få ström. På

en plyfaskiva satte han upp tre jordade dubbeluttag. På ett av dem stod ”Vindkraft” och det var utan spänning, på det andra stod det ”Solkraft” och det var också utan spänning samt på det tredje stod det ”Kärnkraft” och där fanns det spänning.

Det tycker Görgen var en riktig pärla.

Ringhals utveckling

Det som Görgen upplevt som jobbigt är att i början kunde man komma med sin bil genom vakten, t ex när man hade blivit utkallad mitt i natten. Man vinkade till väktarna som satt där för att sedan köra in. Inga lås eller något och sedan gå direkt till kontrollrummet där man kunde säga ”hej – ni ringde och sade att jag skulle komma”. Det är ytterligheten åt det hållet.

– I dagens läge är det ett helt företag att ta sig in. Nu är det inte Ringhals som har styrt detta utan omvärlden har gjort att det har blivit så här. Utvecklingen fortsätter och det är en resa som man inte vet var det slutar. Det blir inte lättare utan det blir bara mer och mer.

Omvärldens påverkan

Görgen har alltid trott på kärnkraften och han tror att den kommer att vara kvar i många år. Alternativen är inte många och mark och andra förutsättningar finns för att den ska kunna fortsätta på Ringhals och han hoppas att det ska bli fler reaktorer så småningom när de gamla har tjänat ut.

Han tippar att ju längre man kommer från Ringhals desto värre kunde en sådan sak vara. Det var ju ändå väldigt många av dem som bodde här som jobbade på Ringhals så det fanns ändå en viss förståelse

– Det var en press – man fick försvara kärnkraften varje dag. Mycket gliringar. Särskilt här ute där jag bor i Björketorp i Viskadalen var det väldigt mycket centerpartister och kärnkraftsmotstånd. När man på kalas undvek man helst att skryta om att man jobbade på Ringhals.

”Görgen var stolt över sin arbetsplats men han behövde ju inte prata om det, såvida inte någon ställde en direkt fråga, men han har aldrig nekat till att han jobbade där. Görgen har varit en stolt kärnkraftsarbetare i alla år”

Under de stora demonstrationerna mot kärnkraften har Görgen, då han har jobbat med fysiskt skydd, jobbat väldigt mycket med poliser och de som har jobbat med det och varit mycket involverad i strategiska planer och på så sätt har han haft full insyn i vad som händer och har därmed fullt förtroende för den verksamheten.

Medverkade du och din familj i debatten och i så fall hur?

Görgen har försvara kärnkraften och har det blivit något snack har han försökt att förklara hur det går till.

– Men man kan ju aldrig säga att det aldrig kan hända någonting. Då det gäller kärnkraften så har de sagt att det kan aldrig

hända. Och så hände det här med Harrisburg. Då sjönk ju förtroendet hos mig. Sedan kom olyckan i Tjernobyl och då fick jag försvara mig med att vi har inga sådana grejor på Ringhals och så vidare. Man kan ju inte göra mer. Så är det bara, konstaterar Görgen.

Pensionärlivet är otroligt!

Görgen hade bestämt långt i förväg att han skulle gå i pension när han fyllde 63. Men så drabbades han av cancer och behandlades i långa perioder med mediciner och cellgifter. Sjukdomen hade hållits i schack i många år, men så ville hans läkare göra en operation för att stävja det ta. Operationen var inte akut, så Görgen bad att först få avveckla sitt arbete. Han ville inte sitta vara borta i längre perioder som chef med det ansvar rollen innebar och inte kunna vara tillgänglig

I samråd med cheferna utlystes Görgens tjänst så att en ny person kunde gå parallellt med honom under en period tills Görgen gick i pension den 1 april 2012. Därefter har Görgen inte jobbat och han tycker att detta är största lyxen i tillvaron. Otroligt!

”Görgen gick i pension den 1 april 2012. Därefter har han inte jobbat och han tycker att detta är största lyxen i tillvaron. Otroligt!”

Förut var Görgen alltid på jobbet kl. 6 men nu blir det inte mycket gjort för 9.30 efter frukosten, Boråstidningen och Hallands Nyheter, och då har han också hunnit med att lösa korsordet i HN varje dag. Görgen har en stuga i Espevik samt en husbil som han och frugan ofta åker omkring med. De reser mycket och ofta är de utomlands och har fullt upp.

– Jag försöker att hålla kontakten med mina gamla medarbetare och ringer dem varje år de fyller år. Någon gång har han hälsat på dem. Ofta blir det inte för jag hinner inte med, säger Görgen.

Görgen upplever att pensionärlivet är otroligt bra. Sjukdomar till trots försöker han ta vara på tiden så gott det går.